

Reforma prawa wyborczego Unii Europejskiej

Podczas lipcowej sesji plenarnej Parlament Europejski ma wyrazić zgodę na projekt decyzji Rady zmieniającej Akt dotyczący wyborów przedstawicieli do Parlamentu Europejskiego w powszechnych wyborach bezpośrednich z 1976 r. ustanawiający wspólne zasady dotyczące wyborów do Parlamentu Europejskiego. Nowe przepisy określają między innymi minimalny próg w wysokości od 2% do 5% dla okręgów z liczbą co najmniej 35 mandatów.

Kontekst

Wybory do Parlamentu Europejskiego są regulowane w dużym stopniu przez przepisy krajowe. Tylko niektóre podstawowe wspólne zasady zostały ustanowione w [Akcje dotyczący wyborów przedstawicieli do Parlamentu Europejskiego w powszechnych wyborach bezpośrednich](#) z 1976 r. ([zmienionym](#) w 2002 r.). Obejmują one proporcjonalną reprezentację, wspólny „okres wyborczy”, dobrowolny próg nieprzekraczający 5% na poziomie krajowym oraz pewne niezgodności między funkcją posła do Parlamentu Europejskiego a innego rodzaju służbą publiczną w państwach członkowskich. Podstawa prawna reformy prawa wyborczego UE, zapisana w [art. 223](#) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), upoważnia Parlament do ustanowienia przepisów niezbędnych do przeprowadzenia wyborów do UE.

Wniosek Parlamentu Europejskiego w sprawie przeglądu Aktu dotyczącego wyborów przedstawicieli do Parlamentu Europejskiego w powszechnych wyborach bezpośrednich z 1976 r.

W dniu 11 listopada 2015 r. Parlament Europejski przyjął [rezolucję](#) (łącznie z wnioskiem) w oparciu o [sprawozdanie](#) z własnej inicjatywy w kwestiach ustawodawczych przygotowane przez Komisję Spraw Konstytucyjnych (AFCO) w sprawie [reformy](#) Aktu dotyczącego wyborów przedstawicieli do Parlamentu Europejskiego w powszechnych wyborach bezpośrednich z 1976 r. Z myślą o wzmocnieniu demokratycznego i ponadnarodowego wymiaru wyborów europejskich PE zaproponował szereg zmian, takich jak taka sama widoczność europejskich i krajowych partii politycznych na kartach do głosowania; ustanowienie (z zastrzeżeniem podjęcia jednomyślnej decyzji przez Radę) wspólnego okręgu wyborczego, w którym na czele list stoją główni kandydaci na stanowisko przewodniczącego Komisji; wspólny termin 12 tygodni przed głosowaniem na sporządzenie list wyborczych oraz mianowanie głównych kandydatów; listy wyborcze z zachowaniem równowagi płci, prawo obywateli UE mieszkających poza UE do głosowania w wyborach europejskich oraz wprowadzenie obowiązkowego progu w wysokości od 3% do 5% w odniesieniu do przydziału mandatów dla okręgów wyborczych lub dla państw członkowskich z jednym okręgiem wyborczym, z co najmniej 27 mandatami w PE.

Stanowisko Rady

Po omówieniu propozycji Parlamentu przez pięć kolejnych prezydencji, w dniu 7 czerwca 2018 r. Rada jednogłośnie zatwierdziła [projekt decyzji](#) w sprawie reformy Aktu dotyczącego wyborów przedstawicieli do Parlamentu Europejskiego w powszechnych wyborach bezpośrednich. Jedną z kluczowych propozycji Parlamentu dotycząca progu została zmodyfikowana – ustanowiony został obowiązkowy minimalny próg w wysokości od 2% do 5% dla okręgów wyborczych (w tym państw członkowskich z jednym okręgiem wyborczym) z co najmniej 36 mandatami. Powinno to zostać wdrożone najpóźniej do wyborów do Parlamentu Europejskiego w 2024 r. Rada nie zgodziła się na ustanowienie wspólnego okręgu wyborczego ani na procedurę głównych kandydatów, jak zaproponował Parlament. Projekt wniosku pozwala państwom członkowskim na stosowanie różnych metod głosowania (pocztą, elektronicznie, przez internet) i nakłada obowiązek ochrony danych osobowych; przewiduje też karanie „podwójnego głosowania” na mocy ustawodawstwa krajowego oraz przestrzeganie trzytygodniowego terminu składania list wyborczych.

Umożliwienie obywatelom UE głosowania z krajów trzecich oraz widoczność europejskich partii politycznych na kartach do głosowania nadal podlegają przepisom krajowym.

W dniu 2 lipca Komisja Spraw Konstytucyjnych (AFCO) ma głosować nad swoim zaleceniem, które umożliwiłoby Parlamentowi wyrażenie zgody na decyzję Rady podczas sesji plenarnej w lipcu 2018 r.

Zalecenie w sprawie wyrażenia zgody: [2015/0907\(APP\)](#); Komisja przedmiotowo właściwa: AFCO; Sprawozdawcy: Danuta Hübner (PPE, Polska) i Jo Leinen (S & D, Niemcy). Specjalna procedura ustawodawcza (art. 223 TFUE): Parlament przedkłada wniosek Radzie. Rada przyjmuje decyzję jednomyślnie, po uzyskaniu zgody Parlamentu. Akt wchodzi w życie po jego zatwierdzeniu przez państwa członkowskie zgodnie z ich wymogami konstytucyjnymi.

